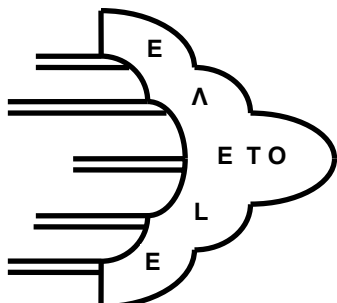

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Επιδαύρου & Αρτέμιδος 6, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:
Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:
Τηλ.: 210-8619521, 210-8042313, 210 6111020

Τηλεομ.: 210-8068299

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/Orogramma0.htm>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.67 Ιούλιος-Αύγουστος 2004

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Το 5^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

τον Οκτώβριο 2005 στη Λευκωσία

Συνεχίζεται αδιάλειπτα ο θεσμός των Συνεδρίων για την Ορολογία που διοργανώνονται κάθε δύο έτη από την ΕΛΕΤΟ μαζί με πολλούς άλλους φορείς συνδιοργανωτές. Έχουν ήδη αρχίσει οι εργασίες της διοργάνωσης του 5^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία».

Ύστερα από την πρόταση του Πανεπιστημίου Κύπρου (Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών) και την ευμενή υποδοχή της από την πλειονότητα των συνέδρων του 4^{ου} Συνεδρίου (2003), το ΔΣ της ΕΛΕΤΟ αποφάσισε το 5^ο Συνέδριο να πραγματοποιηθεί στην Κύπρο τον Οκτώβριο του 2005.

Οι περισσότεροι από τους συνδιοργανωτές του 4^{ου} Συνεδρίου είναι και συνδιοργανωτές του 5^{ου}. Έτσι, εκτός από την ΕΛΕΤΟ και το Πανεπιστήμιο Κύπρου συμμετέχουν στη διοργάνωση οι ακόλουθοι φορείς:

- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)
- Πανεπιστήμιο Πατρών (ΠΠ)
- Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ)
- Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)
- Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ)
- Οργανισμός για τη Διεθνοποίηση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ)
- Πανελλήνιος Σύλλογος Επαγγελματιών Μεταφραστών (ΠΣΕΜ)
- Σύλλογος Μεταφραστών Κύπρου (ΣΜΚ)

Έχουν ήδη προταθεί οι εκπρόσωποι των συνδιοργανωτών στις δύο επιτροπές (Οργανωτική Επιτροπή και Επιστημονική Επιτροπή) του 5^{ου} Συνεδρίου και σύντομα θα δημοσιευτεί η πρώτη ανακοίνωση (πρόσκληση για υποβολή περιλήψεων) που θα δημοσιευτεί και στο επόμενο φύλλο του Ορογράμματος.

 Βάση Τηλεπικοινωνιακών Όρων TELETERM:
<http://www.moto-teleterm.gr/>

 Βάση Όρων της Τεχνολογίας Πληροφοριών INFOTERM:
<http://www.cs.aueb.gr/ELETO-INFOTERM/>

 Προηγούμενα φύλλα του Ορογράμματος:
<http://sfr.ee.teiath.gr/Orogramma0.htm>

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με Ορολογία (Διαρκής Πίνακας του «Ο»)

Σε κάθε φύλλο του «Ο» ο Πίνακας Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, στον Ευρωπαϊκό ή Παγκόσμιο χώρο. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm** (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την EAFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net) των οποίων μέλος είναι η ΕΛΕΤΟ.

Κάθε φορά αφαιρούνται από τον Πίνακα οι εκδηλώσεις που έχουν ήδη διεξαχθεί και προστίθενται άλλες μελλοντικές που είναι στη φάση της διοργάνωσης. Η σειρά στον Πίνακα ακολουθεί την χρονολογική σειρά με την οποία πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι εκδηλώσεις.

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας (EAFT) διοργανώνει στις 26 και 27 Νοεμβρίου 2004, τη Δεύτερη Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής για την Ορολογία στη Βαρκελώνη (Ισπανία). Πληροφορίες: <http://www.eaft-aet.net>

OROGRAMMA No 67, July-August 2004,
ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of
Hellenic Society for Terminology (ELETO)
Sokrati Tsakona 5 & Iatridi
GR-15236 PENTELI GREECE

- TAMA 2004, Κολονία, 29 Νοε -1 Δεκ 2004
Πληροφορίες: <http://linux.infoterm.org/> (Events/
TermNet Events/TAMA)
- RITERM2004 – 9^ο Ιβηροαμερικανικό Συμπόσιο Ορολογίας, Βαρκελώνη, από 29 Νοεμβρίου ως 2 Δεκεμβρίου 2004. Πληροφορίες:
<http://www.iula.upf.es/riterm04/rit04ca.htm>

K.B.

Εμβάθυνση στη σημασία των λέξεων

Στα ελληνικά το «πληροφορώ», «καθιστώ κάτι γνωστό» το εκφράζουμε ως εισαγωγή μέσα στην «ημέρα», στο φως:

ενημέρωση = μπάσιμο μέσα στην ημέρα, στο φως, δηλαδή βγάλσιμο από τη νύχτα, από το σκοτάδι, από την άγνοια.

Z.Ξ-B.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ

Η εξόφληση των συνδρομών των μελών (20 € ετησίως) γίνεται:

- με απευθείας πληρωμή στην ταμία της ΕΛΕΤΟ, κα Α. Γκόσου, Λ. Κατσώνη 16, 145 61 Κηφισιά τηλ.: 210-8019550
- με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΛΕΤΟ (Εθνική Τράπεζα Ελλάδος 671/48010084 – Για καταθέσεις στο εξωτερικό: IBAN: GR95 01106710 00006714 8010084). **Προσοχή! Κατά την κατάθεση να ζητάτε να καταχωρηθεί το όνομά σας.**

Στην περίπτωση 2 είναι απαραίτητο τα μέλη να στέλνουν αντίγραφο της απόδειξης είτε *ταχυδρομικώς* στην παραπάνω διεύθυνση είτε *τηλεομοιοτυπικά* στον αριθμό 210 8068299 είτε ηλεκτρονικά στη διεύθυνση valeonti@otenet.gr.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Το Ορόγραμμα αποστέλλεται δωρεάν σε 1.800 περίπου αποδέκτες συμπεριλαμβανομένων και των μελών της ΕΛΕΤΟ. Η ανωτέρω υποχρέωση συνδρομής αφορά μόνο εκείνους που έχουν εγγραφεί μέλη της ΕΛΕΤΟ και συμμετέχουν και στις άλλες δραστηριότητές της.

Ηλεκτρονικοποιήσεων συνέχεια...

Στο προηγούμενο φύλλο είχαμε αναλύσει πρότασή μας για τη συνολική αντιμετώπιση του φαινομένου της «ηλεκτρονικοποίησης» διάφορων εννοιών που αφορούν διάφορους τομείς των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων και όχι μόνο. Το φαινόμενο εφαρμόζεται στην αγγλική γλώσσα με την προσθήκη του λατινικού γράμματος «e-» (πρώτο γράμμα της λέξης electronic = ηλεκτρονικός) μπροστά στον προηγούμενο όρο και επεκτείνεται ραγδαία και στις άλλες γλώσσες (Βλέπε προηγούμενο φύλλο).

Άλλες δύο προτάσεις μας έστειλαν οι αναγνώστες μας **Γιάννης Παππάς** (καθ. ΕΜΠ, μέλος της ΕΛΕΤΟ) και **Γιώργος Κόκκινος** (στέλεχος της Ελληνικής Μεταφραστικής Υπηρεσίας της ΕΕ). Τις καταχωρούμε στο σημερινό φύλλο και καλούμε και άλλους αναγνώστες για σχόλια, παρατηρήσεις, προτιμήσεις κτλ. σχετικά με το ζήτημα.

1. Πρόταση του Ι. Παππά:

« ... Τί θα πείραζε να λέμε μεν

ηλ-επιχειρείν, ηλ-απόθεμα, ηλ-ειδήσεις...

μα να λέμε:

η-βιβλίο, η-πλειστηριασμός, η-γράμμα, η-διεύθυνση...

(Στην «τηλεομοιοτυπία» έχουμε συνωστισμό φωνηέντων – τώρα, σε πολλά συνθετικά που αρχίζουν από σύμφωνο αποκτούμε συνωστισμό συμφώνων !...Ούτε το ένα ούτε το άλλο ταιριάζει στη γλώσσα-μας.) ... »

Δηλαδή, η πρόταση του ΙΠ για την απόδοση του «e-» είναι:

πριν από φωνήεν: «ηλ-», πριν από σύμφωνο: «η-».

2. Πρόταση του Γ. Κόκκινου:

Ο Γ. Κόκκινος μας έστειλε ένα «σημείωμα ορολογικού προβληματισμού» που συνέταξε τον Ιούνιο 2004 στο ηλ-μηνύμα του:

«Διάβασα με ενδιαφέρον το άρθρο «Ηλεκτρονικοποιήσεις» και με την ευκαιρία αυτή στέλνω σχετικό σημείωμα ορολογικού προβληματισμού που συνέταξα τον προηγούμενο μήνα για την ιστοσελίδα του Τμήματος ελληνικής γλώσσας της ΓΔ Μετάφρασης της Επιτροπής. Χρονικά συμπέσαμε και στην προσέγγιση συγκλίνομε: η διαφορά είναι στην εκφορά, για λόγους ευφωνικούς...»

Ολόκληρο το σημείωμα του ΓΚ είναι:

«eEurope, eContent, eTEN, e-economy, e-society, eGovernment, e-commerce, e-services, e-learning, e-reimbursement, e-procurement, eAdministration, eHealth, eInclusion, eBusiness, eMarketplace, e-shop, e-mail, e-applications, e-skills, eCommunications, eWork, eProfessions, eSafety, eInitiatives, e-accessibility, e-strategy, ePatent, e-money κ.ά. ων ουκ έστιν αριθμός

Το πρόβλημα: Η απόδοση του διαρκώς συχνότερα απαντώμενου προθέματος [e] / [e] / [e-]

Ιστορικό: Το 1999 εξαγγέλθηκε από τον Πρόεδρο Prodi η πρωτοβουλία «eEurope – Κοινωνία της πληροφορίας για όλους», ενώ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το 2000 το Πρόγραμμα Δράσης eEurope. Διακηρυγμένος στόχος είναι η εισαγωγή της Ευρώπης στην ψηφιακή εποχή: να επιταχυνθεί η ανάπτυξη της ΚτΠ και να εξασφαλιστεί η διάθεση των δυνατοτήτων της σε όλους τους ευρωπαίους πολίτες.

Εκτός από το σχέδιο δράσης υπάρχουν και άλλα προγράμματα, όπως το eContent, για την παραγωγή, χρήση και διάδοση ευρωπαϊκού ψηφιακού περιεχομένου. Επίσης, το κοινοτικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη υπηρεσιών που βασίζονται στα διευρωπαϊκά δίκτυα τηλεπικοινωνιών TEN-Telecom, που κι αυτά ονομάζονται πλέον eTEN. Το πρόγραμμα, βασικό εργαλείο του eEurope, υποστηρίζει την καθιέρωση υπηρεσιών δημοσίου συμφέροντος που βασίζονται σε ηλεκτρονικά δίκτυα μετάδοσης δεδομένων.

Παράλληλα, εμφανίστηκε πληθώρα όρων ή τύπων με το πρόθεμα e (electronic). Πρόκειται σε κάθε περίπτωση για αναβάθμιση ενός υπαρκτού όρου ή τύπου, που τώρα λειτουργεί με ηλεκτρονικό τρόπο. (Το «ηλεκτρονικό» σηματοδοτεί εδώ την *τεχνολογική σύγκλιση* που παρατηρείται ήδη από την τελευταία δεκαετία και που αναφέρεται στις τηλεπικοινωνίες, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και τις τεχνολογίες των πληροφοριών – χοντρικά: τηλεφωνία, τηλεόραση και προσωπικοί υπολογιστές – σύγκλιση υπηρεσιών, συσκευών, δικτύων χάρη στις ψηφιακές τεχνολογίες. Γι αυτό και στα κοινοτικά έγγραφα γίνεται διαρκώς περισσότερο λόγος για *ηλεκτρονικές επικοινωνίες* αντί για *τηλεπικοινωνίες*.)

Εξαιτίας της διέυρυνσης και γενίκευσης του φαινομένου απαιτείται αντιμετώπισή του.

Η έως τώρα πρακτική δεν είναι συνεπής: συνίσταται στην ανάπτυξη του όρου κατά τη μετάφραση ή σε λύσεις μεικτές, όπως η διατήρηση του e από το αγγλικό αλφάβητο. Αλλά αν η πρώτη λύση είναι ανοικτόνημη λόγω έκτασης και λόγω ελλιπούς σημασίας του όρου, η δεύτερη είναι προβληματική επειδή συμφύρονται δύο αλφαβητικά συστήματα: αφενός αποκλείονται (ή πάντως ξεχνίζονται) κάποιοι, αφετέρου η λύση αυτή ισχύει μόνο στο γραπτό λόγο, ενώ θα πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσεται στην εκφορά της. Το ίδιο τελευταίο ισχύει και για τη μορφή [ηλ-], σύντμηση με ελληνικό αλφάβητο.

Προτείνεται η κατ' αναλογίαν με το αγγλικό πρωτότυπο εισαγωγή του ηλ- / ηλε- με ενωτικό πριν από τον εκάστοτε όρο.

Παραδοχές:

Η διατήρηση μόνο του η προκαλεί προβλήματα λόγω συνήχησης με τα άρθρα η/οι.

Το ηλ-/ηλε- παραπέμπει στο ηλεκτρονικός (έχει δηλαδή επιτελεστεί η αναβάπτιση και απομάκρυνση από την έννοια ηλεκτρικός).

Το ενωτικό ξενίζει «όσο πρέπει», όσο χρειάζεται δηλαδή για να ξεχωρίσει από την έννοια που προσδιορίζει, χωρίς να αυτονομείται από αυτήν. Γι αυτό είναι προτιμότερη λύση από τη συνηθισμένη σύντηξη με τελεία.

Η προσθήκη του **ε (ηλε-)** είναι απαραίτητη μπροστά από σύμφωνο για λόγους ευφωνικούς, ώστε να είναι δυνατό να προφέρεται σε *μία λέξη*.

Όταν άρχισε η αναγραφή των τύπων αυτών στα αγγλικά, υπήρχε σχεδόν πάντα το ενωτικό ή τουλάχιστον κεφαλαίο αρχικό στον προσδιοριζόμενο όρο. Αργότερα υποχώρησε το ενωτικό και το **e** άρχισε να αναγράφεται με *πλάγια*, είτε το αρχικό της επόμενης με κεφαλαίο, χωρίς ενδιάμεσο διάστημα. Η λύση αυτή δεν έχει γενικευτεί ούτε τυποποιηθεί, δεν θα ήταν επομένως φρόνιμο να επιχειρηθεί στην ελληνική απόδοση.

Το πλάγιο **e** απαντά συχνά σε κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες. Είναι προφανές ότι αυτά παραμένουν αμετάφραστα (π.χ. eEurope, eContent, eSafety κλπ.).

Παραδείγματα:

e-learning	ηλε-μάθηση
e-business	ηλ-επιχειρείν
e-commerce	ηλ-εμπόριο
e-mail	ηλε-μήνυμα / ηλε-ταχυδρομείο
e-mailbox	ηλε-θυρίδα
e-government	ηλε-διακυβέρνηση
e-administration	ηλε-διοίκηση
e-marketplace	ηλ-αγορά

(Πηγές: Γιάννης Η. Χάρης: *Το e- στη ζωή μας, ή ηλε- όπως ηλεκτρική καρέκλα;* (Τα Νέα, 21.02.2004) και *Τηλεμαχίες, πιστολά-ρια και ευρώπουλα* (Τα Νέα, 17.04 .2004))

ΥΓ: Τα βάσανα δεν πρόκειται, βέβαια, να σταματήσουν εδώ: Εκτός από τα **e-**, έχουν αρχίσει να εμφανίζονται και τα **m-**, όπως στο **m-commerce**, **m-payments**. Είναι πτυχή του ίδιου φαινομένου: στην περίπτωση αυτή, η ηλεκτρονική διαδικασία συντελείται μέσω κινητών επικοινωνιών (κινητή τηλεφωνία). Δεν είναι όμως άκομφο να μιλάμε για *κινητό εμπόριο*; (καραδοκεί ακόμα σημασιολογικά ο ...γυρολόγος;) Πριν ασχοληθούμε με τυποποιημένη απόδοσή τους, θα πρέπει να περιμένουμε ώστε να διαπιστωθεί αν οι τύποι αυτοί διαδοθούν περισσότερο στα κείμενα που μεταφράζουμε. Έως τότε συνιστάται η περιγραφική λύση. Μπορούμε επίσης να καταφεύγουμε στην (ορθή) περιφραση των *κινητών υπηρεσιών* (mobile services) για το α ή β αντικείμενο.

Γιώργος Κόκκινος, Β ΕΛ 3

Ιούνιος 2004»

Το σχόλιό μας για την πρόταση του αγαπητού ΙΠ είναι ότι είναι *σοβαρή* η σύγχυση του «**η-**» με τα άρθρα η/οι (όπως συμφωνεί και ο ΓΚ στην πρότασή του).

Για την πρόταση του επίσης αγαπητού ΓΚ – που τυχαίνει να συμπίπτει με πρόταση του μέλους της ΜΟΤΟ Μιχάλη Καραμιχάλη – το μόνο μειονέκτημα είναι ότι με το «**ηλε-**» προστίθενται δύο συλλαβές στην «ηλεκτρονικοποιούμενη» ελληνική λέξη έναντι της μίας συλλαβής του «**ηλ-**».

Σε ό,τι αφορά το υστερόγραφο του φίλου ΓΚ, ο συντάκτης του παρόντος, στο πλαίσιο ενός φορέα Ορολογίας όπως είναι η ΕΛΕΤΟ, προβάλλει την **έντονη αντίρρηση**:

Η ΕΛΕΤΟ, ο ΕΛΟΤ, η Μεταφραστική Υπηρεσία της ΕΕ, η Ακαδημία Αθηνών, ... δεν είναι απλοί θεατές που περιμένουν να σταθεροποιηθούν ερήμην τους οι ισοδύναμοι όροι της ελληνικής για τις νέες έννοιες, αφού οι όροι αυτοί θα έχουν διαμορφωθεί, πολλές φορές άστοχα και αστόχαστα, από ανενήμερους χρήστες. Έχουν χρέος, είναι στις αρμοδιότητές τους, να λειτουργούν τους μηχανισμούς παρέμβασης που διαθέτει ο καθένας, και όλοι μαζί συνεργαζόμενοι, να προτείνουν, να αξιολογούν και γενικά να συμβάλλουν στη δημιουργία και καθιέρωση των όρων αυτών.

Θα πρέπει, λοιπόν, όσο γίνεται πιο σύντομα να μας απασχολήσει και το θέμα των **κινητο-ποιήσεων** !

K.B.

Από το «1984» του Όργουελ στο λεξιλόγιο του «πολιτικά ορθού» του 2004

Στο «1984» του Όργουελ περιγράφεται η χρήση ενός λεξιλογίου που ονομάζεται «Newspeak» και το οποίο είχε σχεδιαστεί ειδικά για να μπορεί το καθεστώς ανενόχλητο να παρουσιάζει στους πολίτες μια συσκοτισμένη εικόνα της πραγματικότητας. Με τα μέσα του ευφημισμού, των παρηχήσεων και άλλων σχημάτων, που χρησιμοποιούνται επιτυχημένα από την ιδεολογία του «πολιτικά ορθού», το «Newspeak» συμβάλλει στην παραπλανητική παρουσίαση της κοινωνικής εικόνας από την εξουσία. Κάποια παραδείγματα: χρησιμοποιείται η παραπλανητική λέξη **joycamp** «στρατόπεδο της χαράς» έναντι της πραγματικά εννοούμενης **forced-labor camp** «στρατόπεδο καταναγκαστικών έργων, ο όρος **Ministry of Peace** «Υπουργείο Ειρήνης» έναντι του **Ministry of War** «Υπουργείο Πολέμου» κ.ά.

Σήμερα η «διγλωσσία» ή η «διπλή γλώσσα» που χρησιμοποιείται στο περιβάλλον της εθνικής αλλά και της παγκόσμιας πολιτικής σκηνής φαίνεται ότι δεν απέχει πολύ από τη λογική του «Newspeak». Τους όρους που εξετάζουμε στη συνέχεια τους χρησιμοποιούν συχνά οι πολιτικοί, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, ή ακόμα και οι ιστορικοί, για την παρουσίαση μιας ιδέας, ενός γεγονότος, μιας είδησης. Αυτοί οι όροι έχουν περίπου την ίδια σημασία, αλλά μεταφέρουν εντελώς διαφορετικές εικόνες στον ακροατή/πολίτη. Και αυτός είναι ακριβώς ο στόχος της «διγλωσσίας»: να προσδώσει στην παρουσίαση της πραγματικότητας τον πολιτικά συμφέροντα εξωραϊσμό ή την πολιτικά επιθυμητή ουδετεροποίηση. Ως αρχή, στην προσπάθειά μας να αλιεύσουμε τέτοια σημασιολογικά ζεύγη από τον ελληνικό λόγο, αναφέρουμε τα εξής παραδείγματα:

Επίθεση / Αντίποινα:

- Όταν η χώρα μας υποφέρει στα χέρια των εχθρών της, με δολοφονίες αθώων πολιτών και καταστροφές εθνικών περιουσιών, τότε αυτό ονομάζεται *ψυχρή επίθεση*.
- Όταν οι εχθροί μας παθαίνουν τα ίδια, όταν χάνονται οι ζωές των δικών τους πολιτών και καταστρέφονται οι δικές τους περιουσίες, τότε τη δική μας επίθεση εναντίον τους ονομάζουμε *αντίποινα*.

Χρηματική ενίσχυση ή εισφορές φίλων ή χρηματική βοήθεια φίλων του κόμματος / Δωροδοκία ή λάδωμα (επί το ελληνικότερο):

Υπάρχει κάποια διαφορά ανάμεσα στα δύο; Θεωρητικά, η *δωροδοκία* εγγυάται ότι η αποπληρωμή του λογαριασμού θα πραγματοποιηθεί με την υλοποίηση μιας προσυμφωνημένης ενέργειας από τον πολιτικό. Οι λέξεις «χρηματική ενίσχυση», «χρηματική βοήθεια», «εισφορές φίλων» δεν προϋποθέτουν βεβαίως κάποιο τέτοιο *quid pro quo*. Για ποιο λόγο όμως ένας οργανισμός, «ένας φίλος»¹ ή ένας απλός οπαδός θα πρόσφερε 100.000 ευρώ, για παράδειγμα, σε έναν πολιτικό υποψήφιο ή σε έναν κομματικό σχηματισμό αν δεν προσέβλεπε σε κάποιο αντάλλαγμα;

Επανάσταση / Εμφύλιος πόλεμος:

Η εξέγερση των Ελλήνων κατά των Τούρκων το 1821 ονομάστηκε *επανάσταση*, όπως επίσης η εξέγερση των μπολσεβίκων στη Ρωσία το 1917 και οι εξεγέρσεις των αποικιοκρατούμενων ενάντια στους αποικιοκράτες. Αντίθετα, η εξέγερση των αμερικανικού νότου ενάντια στο καθεστώς του αμερικανικού βορρά έμεινε γνωστή ως *εμφύλιος πόλεμος*. Το πώς ονομάζουμε τελικά μια εξέγερση φαίνεται ότι εξαρτάται από το αποτέλεσμα της. Αν κερδίζει η κυβέρνηση ή η εκάστοτε εξουσία, χαρακτηρίζεται ως *εμφύλιος πόλεμος*. Αν κερδίζει ο λαός, πρόκειται για *επανάσταση*.

Και κάτι τελευταίο και επίκαιρο.

Ξοδεύω - δαπανώ / Επενδύω:

Μένει να αποδειχθεί αν το ελληνικό κράτος για τη διοργάνωση των πρόσφατων Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004 *επένδυσε*,

¹ Όσο κι αν οι «φίλοι των κομμάτων» τελευταίως προσέρχονται με μεγάλη προθυμία και με αγνές προθέσεις στις κάλπες, για να επιτρέψουν τη δύναμη που τους αναλογεί το μέλλον των προσφίλων κομμάτων τους, δε φανταζόμαστε ότι με την ίδια προθυμία και αγνότητα, όταν χρειαστεί, θα βάλουν το χέρι τους στην τσέπη για να προσφέρουν τον «οβολόν» τους στον κομματικό κορβανά!

όπως είναι ορθό να κάνει κάθε ευνομούμενη πολιτεία, ή, απλώς, *ξόδεψε* τα χρήματα των φορολογούμενων πολιτών.

E.M.

Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών (DESS) Ορολογίας

Το Κέντρο Ορολογίας των Βρυξελλών (Institut Libre Marie Haps) οργανώνει, τον προσεχή Οκτώβριο, ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών της Γαλλικής Κοινότητας (DESS) Ορολογίας που απευθύνεται σε γλωσσολόγους, φιλόλογους, μεταφραστές, συντάκτες τεχνικών κειμένων και πληροφορικούς.

Οι σπουδές διαρκούν ένα χρόνο και μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα οι κάτοχοι πανεπιστημιακού διπλώματος ή άλλου ανώτερου τίτλου της Γαλλικής Κοινότητας (επίπεδο Bac+4) ή ισότιμου τίτλου του εξωτερικού.

Η επιλογή θα γίνει μέσω εξέτασης των φακέλων των υποψηφίων που θα περιέχουν βιογραφικό, αντίγραφα πτυχίων και επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης φακέλου είναι η **30^η Σεπτεμβρίου**.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 250 ώρες σεμιναρίων-μαθημάτων, 300 ώρες πρακτικής εξάσκησης σε επιχείρηση και εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας. Στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους διενεργούνται εξετάσεις και υποστήριξη ενώπιον επιτροπής της μεταπτυχιακής εργασίας.

Οι γλώσσες εργασίας του μεταπτυχιακού είναι τα γαλλικά και τα αγγλικά χωρίς να αποκλείεται και η χρήση άλλης γλώσσας ως αντικείμενου έρευνας.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες: αρχές Ορολογίας, εφαρμοσμένη Ορολογία, τράπεζες ορολογικών δεδομένων, ορολογική πρακτική, γλωσσική τεχνολογία & Ορολογία με σκοπό τη δημιουργία και διαχείριση προγραμμάτων τεκμηρίωσης, τραπεζών ορολογικών δεδομένων και πολύγλωσσων ιστοτόπων στο Ίντερντ, τη δημιουργία εξειδικευμένων λεξικών και εργαλείων ορογραφίας και μετάφρασης και τη διαχείριση της πληροφορίας.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Mme Véronique Vienne
11 rue d'Arlon
B-1050 Bruxelles
Τηλ. : ++32.2.549.54.80
Τηλεομ : ++32.2.511.98.37
Ηλ-ταχ. : veronique.vienne@ilmh.be
Ιστότοπος : <http://www.ctbrux.be>

K.Z.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ² έλα κι εσύ

Το αγγλικό επίθετο heuristic και η απόδοσή του από την Ομάδα ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1

Πρόσφατα το ΓΕΣΥ ασχολήθηκε με την απόδοση του αγγλικού επιθέτου **heuristic** σε όρους πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και επικύρωσε την απόδοσή του από την Ομάδα **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1 «Ορολογία Πληροφορικής»** και υιοθέτησή του από τη ΜΟΤΟ, και τα δύο συλλογικά μέλη της ΕΛΕΤΟ, με το επίθετο **ευρετικός**.

Η χρησιμοποιούμενη ακόμα από πολλούς απόδοση **ευριστικός** θεωρείται, από το ΓΕΣΥ, ως **μη αποδεκτή**.

Το συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1** απέδωσε τον όρο **heuristic method** στο πρότυπο **ΕΛΟΤ 996.2:1993** (δηλαδή από το 1993) με τον ελληνικό όρο **ευρετική μέθοδος**. Στη συνέχεια, χρησιμοποίησε το επίθετο **ευρετικός** και σε άλλους όρους, που διατίθενται ήδη ελεύθερα στη **Βάση INFORTERM** (<http://www.cs.aueb.gr/elet0-INFORTERM/indexqr.htm>). Με αναζήτηση, στη Βάση αυτή, των αγγλικών όρων που περιέχουν το επίθετο **heuristic** βρισκόμαστε τους όρους των ακόλουθων τεσσάρων λημμάτων:

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος	Γαλλικός όρος
heuristic learning	ευρετική μάθηση	apprentissage heuristique
heuristic method	ευρετική μέθοδος	methode heuristique
heuristic rule	ευρετικός κανόνας	regle heuristique
heuristic search	ευρετική αναζήτηση	recherche heuristique

Στο Λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη υπάρχει σχετικό Σχόλιο (πλαίσιο) στο λήμμα **«ανευρετικός»** και δίνεται η απόδοση του όρου **heuristic method** ως **ανευρετική μέθοδος** ή **ευρετική μέθοδος**, δηλαδή η δεύτερη απόδοση του λεξικού είναι ακριβώς εκείνη της Ομάδας.

Το ΓΕΣΥ εξέτασε και το θέμα της επιλογής, για την απόδοση του **heuristic**, ανάμεσα στο **ευρετικός** και στο **ανευρετικός**, και υιοθέτησε ανεπιφύλακτα την απόδοση **ευρετικός** βάσει και της παρακάτω συλλογιστικής:

α. Το **ευρετικός** (εν αντιθέσει προς το **ανευρετικός**) είναι σε ευθεία αντιστοιχία με το **heuristic** [από το **ευρίσκω** (> **ευρετής** > **ευρετικός**), χωρίς κανένα πρόθημα].

β. Το **ευρετικός** αντιστοιχεί στο ουσιαστικό **εύρεση** που είναι συχνός όρος στις θετικές επιστήμες, ο οποίος δηλώνει **ενέργεια (μέθοδο, πράξη, τέλεση κτλ.)** με αποτέλεσμα την τιμή κάποιου μεγέθους (μαθηματικού, φυσικού, κτλ.) όπως: **εύρεση του μέγιστου κοινού διαιρέτη, εύρεση του ελάχιστου κοινού πολλαπλασίου, εύρεση της μέσης τιμής, εύρεση του ανώτατου X** κ.ά.π. τα οποία δεν αντιστοιχούν στη σημασία «**ανακαλύπτω κάτι χαμένο**» αλλά στη σημασία «**πετυχαίνω τον τελικό σκοπό μιας αναζήτησης, ενός υπολογισμού κτλ.**» του νεοελληνικού **βρίσκω** (σημασία 4. του σχετικού λήμματος του Λεξικού Γ. Μπαμπινιώτη) – Λέμε: **Κάνουμε τη διαίρεση και βρίσκουμε το ζητούμενο...**

γ. Το **ανευρετικός** αντιστοιχεί στο ουσιαστικό **ανεύρεση** που έχει, συχνότατα, τη σημασία «**εύρεση κάποιου χαμένου πράγματος ή προσώπου κτλ.**» ή και «**εκ νέου εύρεση**» –**ανεύρεση** των ναυαγών, **ανεύρεση απολεσθέντων αντικειμένων** (είχα κάτι, το έχασα και το **ξανα-βρήκα**...).

δ. Στην Ορολογία, προσέχουμε ιδιαίτερα το πρόθημα **αν-**, γιατί οδηγεί συχνά σε αμφισημίες (στον άνθρωπο χρήστη, πολύ περισσότερο ενδεχομένως στις μηχανές), δεδομένου ότι μπορεί να σημαίνει: **ανα-** (=άνω, προς τα άνω), **ανα** (=ξανα-) ή – πολύ συχνά – **αν-** (=ξε-) (στερητικό).

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το "Ορόγραμμα" είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Β. Α. Φιλόπουλος, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Σύνταξη:

Κ. Βαλεοντής, Κ. Ζερίτη, Ε. Μάντζαρη, Μ. Καρδούλη, Α. Λάμπρου-Γκόκου, Ζ. Ξανάκη-Βαρλά, Β.Α. Φιλόπουλος.

Τηλέφωνα: πρωί: 210-6118986, 210-8619521

εσπέρα: 210-8042313, 210-8619521

Τηλεομιότυπο: 210-8068299, 210-8042385

Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma0.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι ευανάγνωστα, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους, το πλήρες όνομα του οποίου είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του "Ο" συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του "Ο" με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

² ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ